

Bu yazıya *varsayalım* diye başlamak isterdim ama bunun ardına saklanmayacağım: Ben kötü bir insanım.

Hayatım kendi kötülüğümü, içimdeki bataklığı *sezdirmemeye* değil, kurutmaya çalışmakla geçti. *Bunalım* diyebileceğimiz her tecrübeyi dış dünyanın içimdeki kötülüğe geçit vermeyişiyle yaşadım. Hayatımın tek amacı içimdeki bu bataklığı kontrol edilebilir halde tutup, küçültmeye çalışmak oldu.

Kendini her şart altında iyi gören insanlar var. Ne kadar doğru söyledikleri, böyle bir imkanın olup olmadığını tartışmak pek anlamlı değil. Öyle diyorlarsa öyledir.

Derdim benim onlardan biri olmayışım.

İnsana bakışım, düşünceye bakışım, dine bakışım hep bu bataklıktan etkilendi. Felsefenin *otomatik* bir bataklık tozu olduğu propagandasına inanmaya çalıştım, işe yaramadı. Felsefe iyiler için, bu iyiliklerini açıklamada bir araç olabilir. Ancak neticede başka bir insanın hayat ve hakikat hakkında söylediği sözleri ciddiye alacak kadar iyi insanların bahsettiğim bataklığı içlerinde taşımadıklarını düşünüyorum.

Felsefe, eğer onun sayesinde bir itibar peşindeyse insanı bataklığa saplanmaktan koruyabilir. Ancak koruyan felsefe midir, yoksa itibar gayreti midir? Aristo *başkalarının kanun korkusuyla yaptığını, ben görev bilinciyle yaparım* derken, aslında onu doğrultan bu bilinç miydi? Yoksa Aristo olmanın itibarı mı konuşuyordu burada?

Bu *itibar* meselesi, veya felsefenin sosyal fonksiyonu beni ondan uzaklaştıran, güvenimi kıran temel vasfıdır. Kaç felsefeci söylediklerinin saçma olduğunu farketse bile kendini inkar edebilir? Dinini inkar edebilecek dindarlardan fazla değildir bu oran, belki çok daha azdır. Felsefenin neşet ettiği Eflatun diyaloglarının belli bir görüşü sonuna kadar savunmak yerine bir tartışma üslubunu öğretmeye gayret etmesini Aristo devam ettirmedi. Bu da felsefenin dinleşmesine, kamplaşmasına yol açtı. Kamplaşma da felsefenin sosyal fonksiyonunu söylediklerinin doğruluğundan daha önemli hale getirdi. Akademik felsefe dediğimiz de bu sosyal fonksiyonun tecessüm etmiş hali bir bakıma.

Bataklığa doğrudan bir faydası olmadığı için *ilginçlik* vechesine göre okumayı tercih etmem bundandır.

Başkalarının bataklığıyla ilgilenmeyi bırakıp, temelde kendiminkini tedavi etmekle meşgul olmaya başladıktan sonra iki yardımcı bulabildim. Biri kendimi ifade etmeyi öğrenmek oldu ve bunu da çok defa yazıyla yapıyorum. Yazının üzerimde teskin edici, unutturucu bir vasfı var.

Bunu *sanatın teskin etmesi* olarak açıklayabilirsiniz. Her ne kadar sanat yapmaya çalışsam, sanattan *anlamayı* bir hedef olarak görmeyi terk etmiş olsam da; genel olarak böyle adlandırılabilir. Makul.

Ancak ikinci ipe sarılma imkanım olmasaydı tek başına yazının da bir faydası olacağına inanmıyorum.

Bu ip çaldığım kapıların, felsefenin, bilimin, itibar ve ilginin, büyük insanların, halk dininin ve sair tüm kapıların ardından sığındığım kapının inayetidir.

Bunu açıklamak, içimdeki kötülük bataklığını açıklamaktan daha zor. İnsanlara *ben kötüyüm* deyince, *ben de* diyorlar ama *Allah'ın inayetiyle kendimi tedavi etmeye çalışıyorum* deyince bir cevabı yok. Çünkü *diğer kapıları çalma* safhası devam ediyor bazıları için, bazıları da bu *modası geçmiş fikrin* herhangi bir faydası olacağına inanmıyor.

Daha kolay bir yolu olmasını tercih ederdim. Yerleri, gökleri ve ikisi arasındakilerin yaratıcısına inanmaktansa, kendi tanrılığımı, yok olduğumda her şeyin biteceğine, dünyayı en kolay şekilde atlatmanın en önemli vazifem olduğuna inanmak işime gelirdi. Ancak bunların hiçbiri, popüler veya gayripopüler, kendimi merkez aldığım düşüncelerin hiçbiri, *her şey bu gördüğümüzden ibarettir* diyen fikirlerin hiçbiri bataklığımı bir fayda sağlamadı. Aksine, ben bunlara baktıkça *doğal* olanın bataklık olduğuna kanaat ettim.

Eğer Allah'ın doğrudan muhatap alınabilir, varlığını anlayışımızdaki eksikliğinden münezze bir varlık olduğuna inanmıyorsanız, onun herhangi bir Tanrı olması bataklık meselesini kolaylaştırmaz. Derdim kafa konforu sağlayacak bir yaratıcı veya sosyal fonksiyonu içinde kendimi mutlu hissedeceğim bir din değil, bataklığımı kuruturken bana yardım edebilecek, kendimi yenmeye çalışırken bana benden fazla yardım edebilecek bir *en yüce dost* idi.

O sebeple vahye, Allah'ın insanı muhatap alması olarak baktım. Vahyin olabilmesi, içeriğinden daha önemli geldi. Söyledikleri Allah'a muhatap olan insanın bataklığını küçültmesi için gerekli bir reçete içeriyordu ancak bu tek başına, aynen alınıp uygulanabilecek bir *bunak doktor reçetesi* değildi. İşaretti ve biz onu çözmekle, kendi hayatımızı ona uydurmakla, kendi bataklığımızın çevresini tespit edip, üzerinde çalışmakla yükümlüydük.

Bu burada kalsın. Yazmayı arzuladığım yazıyı yazamadım. Birkaç deneme daha yapmam gerekecek sanırım.